

Enat grepp ska göra resandet mer tillgängligt för alla

Resandet i världen bara ökar, men det finns ändå stora grupper som sällan eller aldrig åker på semester. Alltför mycket hindrar om man är äldre eller har funktionsnedsättning av något slag. Det handlar inte om minoriteter med låg köpkraft. Omkring 130 miljoner människor enbart i Europa skulle uppskattningsvis resa mer om tillgängligheten vore bättre på resmål och transportmedel. Nu tas nya tag för att turismen mer ska anpassas för alla.

TEXT & FOTO: SVEN-OLOF GUNNARSSON

Vi har i Sverige en lag sedan 1999 som säger att alla enkelt avhjälpna hinder inomhus och utomhus i offentliga miljöer ska vara bortagna senast 2010. Det gäller alltså även turism och är ett jättejobb, som inte kommer att hinna bli klart i tid. Här handlar det inte bara om att kunna komma fram med rullstol, utan också anpassningar för syn- och hörselskadade. Hela 70 procent av alla handikappade syns inte.

Förbättrad tillgänglighet för turism är aktuellt inte bara här och i våra grannländer. Utvecklingen har i flera fall hunnit längre i vissa andra länder. Det här handlar inte heller om handikappresande i grupp, där resesätt och besöksmål väljs ut för att de är tillgängliga. Utvecklingen har gått mot mer individuellt resande och nu krävs krafttag.

”De är så tacksamma ändå..”

Det förekommer fortfarande skrämmande exempel inte bara på nonchalant bemötande av funktionshindrade. Det bagatelliseras dessutom med att behoven inte märkts. Det händer att kryssningsresenärer vid hamnbesök tvingas vara kvar ombord eller i bästa fall hjälps ner på kajen för att utflyktsbussar och besöksmål inte klarar några rörelsehindrade. Allt fler reagerar när detta sedan viftats bort med kommentaren att ”de är ändå så tacksamma...”

1998 startade i Helsingborg den ekonomiska föreningen ”Turism för alla i Sverige” med fokus på både konsumenter och producenter. Inventeringar och information om tillgänglighet

av resmål samlas i databasen Equality, som i fjol hade omkring 1,4 miljoner besök. Dessutom arbetar man med rådgivning och utbildning inom näringen. Projektkoordinator är Lilian Müller. Hon valdes nyligen till ordförande i det nya europeiska nätverket ENAT, European Network for Accessible Tourism. Dessutom var hon en av grundarna när den nystartade föreningen Access-Sweden nyligen hade sitt första årsmöte i Lund.

Kunskapsbank och pådrivare

Så nu är blåslampan igång för att få fart på myndigheter, organisationer och resebransch. Sverige ligger inte alls i framkant av utvecklingen. Lilian Müller:

– Det finns ett stort behov av att olika aktörer samverkar. Svensk turistnäring måste vara med i det här för att klara sig i konkurrensen. Jag ser ofta att förändringstakten går mycket snabbare i andra länder i Europa.

Access-Sweden ska som ideell förening vara ett branschforum för alla som vill jobba inom det här området, dvs. turistföretag, offentliga aktörer och ideella organisationer. Här ska kompetens och initiativkraft samlas. Det krävs mycket kunskap för att nå ut och ibland är det långt mellan beslut och handling. Sverige behöver inta en ledande position i konkurrensen om framtidens resenärer, menar grundarna.

Torbjörn Friede, Löddeköpinge valdes vid årsmötet till ordförande i föreningen Access-Sweden. Styrelsen består i övrigt av Adolf Ratzka, Independent Living Institute, Skärholmen, Johan

Bergsten, Askersunds Skärgårdstrafik AB, Magnus Berglund, Scandic Hotels, Stockholm, Lilian Müller, ENAT, Helsingborg och Nils-Arvid Andersson, näringslivs- och turismchef i Vellinge kommun.

– Ibland möts vi av en övertro på att marknaden automatiskt löser allting, säger Lilian Müller. Det är så lätt att resonera att man inte märkt av några funktionshindrade kunder eller gäster. Det kan ju helt enkelt bero på att de inte kan komma till. Det gäller att bli medveten om kundgruppens potential. När man väl anpassar sina produkter så kommer kunderna.

Investering i nya kundgrupper

På internationell nivå går som alltid vissa länder före. Bakom bildandet av ENAT står t ex brittiska turistrådet och grekiska turistministeriet.

Uppgifterna inom nybildade Access-Sweden är främst att hitta former för samarbete och sätta fokus på frågan, menar Lilian Müller:

– Alla inblandade måste bli medvetna om vilken stor marknad det här handlar om. Om inte Sverige har de produkter som efterfrågas så åker turisterna någon annanstans. Det är så lätt att bara se kostnader med handikappanpassning när det i stället handlar om investering och nya kundgrupper.

Bland initiativtagarna till Access-Sweden finns bl a Region Skåne, Scandic Hotels och Independent Living Institute. **T&R**

SNABBFAKTA

ENAT, samordnare på internationell nivå som står bakom en kommande kvalitetsmärkning.

Hemsida: www.accessibletourism.org

Access-Sweden blir nationell aktör tack vare sin blandade medlemskår från handikapporganisationer till turistföretag och offentliga aktörer.

Hemsida: www.access-sweden.se

Turism för alla i Sverige fortsätter med databasen Equality, utbildningar och konsultverksamhet.

Hemsida: www.turismforalla.se

I databasen kan konsumenter söka anpassade resmål och arrangörer/ besöksmål göra ett självtest för att upptäcka vad som behövs:

www.equality.se

